

M**K****B****T****Á****J****É****K****O****Z****T****A****T****Ó**

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

***BARLANGKUTATÓK
SZAKMAI TALÁLKOZÓJA
2007. november 9-11.***

JÓSVAFŐ

(részletes program a 3. oldalon)

2007.

november–december

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

ELŐADÁSOK

a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületének (II. Puztaseri út 35.) vetítőtermében

November 21, szerda 18 óra

„Régi idők mozija”

Fónyad Béla, Kesselyák Péter archív diái és

Kocsis János: Lator-vízfő-barlang kutatása c. filmje.

Utána kötetlen beszélgetés.

* * *

HALOTTAK EMLÉKÉÜL – ÉLŐK INTELMEÜL

A Szemlő-hegyi-barlang feletti Barlangkutató Emlékkertben, az eddigi hagyományokhoz híven, csendes megemlékezést tartunk elhunyt barlangkutató társainkról

2007. október 31-én 17³⁰-kor.

A megemlékezésre minden tagtársunkat és hozzátartozót szeretettel várunk.

* * *

BARLANGKUTATÓK SZAKMAI TALÁLKOZÓJA

2007. november 9–11.

Jósvafő

Mint azt már a Tájékoztató előző számaiban jeleztük, a rendezvény ez évben két nevezetes évforduló köré szerveződik. 50 éve alapították a jósvafői Karsztkutató Állomást, illetve novemberben ünnepeljük dr. Kessler Hubert születésének 100. évfordulóját.

PROGRAM

November 9. péntek (Jósvafő, Kultúrház)

9⁰⁰ A Kutató Állomás jubileumi ülésének megnyitása

(*Dr. Leél-Óssy Szabolcs, az MKBT elnöke, Garan Béla Jósvafő polgármestere*)

- *Gádoros Miklós*: Papp Ferenc, a Kutató Állomás alapítója
- *Maucha László*: A Kutató Állomás eredményeinek összefoglalása
- *Dr. Czájlik István*: Ásványtani vizsgálatok a Vass Imre-barlangban
- *Gádoros Miklós*: Új barlangmeteorológiai ismeretek a Vass Imre-barlangi vizsgálatok alapján
- *Holl Balázs*: A légáramlás és légnyomás kapcsolata a Vass Imre-barlangban
- *Dr. Hakl József*: Radon vizsgálatok a Vass Imre-barlangban
- *Dr. Czájlik István*: A Vass Imre-barlangi csepegő vizek részletes vizsgálatának eredményei
- *Maucha László*: A források vizsgálata során megismert új karszthidrológiai jelenségek bemutatása
- *Izápy Gábor*: Karszthidrológia forráskémia alapján
- *Dr. Kovács László Dezső*: A földrengések előrejelzése az árapály-jelenség vizsgálata alapján
- *Gruber Péter*: A Milada- és Vass Imre-barlang összefüggésének vizsgálatai
- *Dr. Sárváry István*: A Vass Imre-barlang feletti terület térképezése
- *Dr. Müller Pál*: A keveredési korrózió szerepe a barlangok kialakulásában

13⁰⁰ Ebédszünet

15⁰⁰ Emléktábla elhelyezése a Kutató Állomáson

16³⁰ Kessler Hubert emlékkiállítás bemutatása (Baradla jósvafői bejárata – Székely Kinga)

17³⁰ Megemlékezés Kessler Hubert születésének 100 éves évfordulójáról (Jósvafő, Kultúrház)

- *Székely Kinga*: 100 éve született dr. Kessler Hubert
- *Dr. Sárváry István*: Dr. Kessler Hubert, a magyar karszthidrológiai megalapítója
- *Hajnal Géza*: Kessler Hubert nyomdokain a budai Vár-hegyen

19⁰⁰ Vacsoraszünet

20⁰⁰ Dr. Rádai Ödön filmje a Kessler Hubert által vezetett 1958. évi albániai karsztvízkutató expdíciónál
Kötetlen beszélgetés

November 10. szombat (Jósvafő, Kultúrház)

9⁰⁰ A Szakmai Találkozó megnyitása

9³⁰ Szakelőadások

- *Dr. Dénes György*: Jósvafő kezdetei
- *Takácsné Bolner Katalin*: Kritikai észrevételek a Baradla első, Sartory-féle térképének értelmezéséhez
- *Surányi Gergely*: Állócseppkövek az atomenergia szolgálatában
- *Kraus Sándor*: A cseppkőképződés egyszerű ...
- *Pirzsi Magdolna*: Virtuális barlangjárás

Szünet
– *Berényi Üveges István–Berényi Üveges Judit–Vid Gábor*: Baradla- és Béke-barlangban végzett kutatásaink 2007

– *Barati Judit*: Páratartalommérések első eredményei a bükki denevérmegfigyeléseknél

– *Koltai Gabriella–Ország János*: Légköri Rn-vizsgálat a Mecsekben

– *Temesi Ottó*: Vízben oldott Rn-vizsgálat a Mecsekben

– *Dr. Lénárt László*: Az egerszalóki mésztufadomb, mint karsztjelenség

13⁰⁰ Ebédszünet

14⁰⁰ Cholnoky Jenő-pályázat eredményhirdetése

Szakelőadások

– *Egri Csaba*: Az Országos Barlangnyilvántartás bemutatása

– *Egri Csaba*: A lézerszkenneres barlangtérképezés lehetősége

– *Adamkó Péter–Dr. Leél-Őssy Szabolcs–Leél-Őssy Csaba*: Új gipszbarlangunk: a Citadella-kristálybarlang

– *Sári Attila*: Rákóczi-barlang

– *Tarnai Tamás–Ország János*: A Szúadó-völgyi Gilisztás-barlang új részeinek feltárása

Szünet

– *Dobos Tímea–Kovács Zsolt–Sűrű Péter*: Régi elképzelés, új felfedezés – Láthatáron a Speizi–Láner–Szepesi-barlangrendszer

– *Hegedűs Gyula*: Beszámoló a 11. Nemzetközi Barlangi Mentőkonferenciáról

– *Szabó Lénárd*: Bemutatkozik a Speleo Sapiens, az új barlangász újság

– *Szöke Emilia–Tarnai Tamás*: Felépült a Mecsek Háza

– *Kucsera Márton*: Két expedíció Kínában + vetítés

18³⁰ Egri Csaba sztereovetítése (a kúria épületében 2 x 40 fő részére)

20⁰⁰ Kessler-érme átadása a kultúrházban

20³⁰ Fogadás a kultúrházban (büfé a regisztrált résztvevők számára)

22⁰⁰ Körutazás Mexikóban (FTSK vetítése, 50 perc)

November 11. vasárnap

9⁰⁰ Szakelőadások

– *Szabó Lénárd*: Új kutatási eredmények a Canin-fennsíkon

– *Losonczi Gábor–Panker Ádám*: Albánia

– *Domina Eszter*: Barlangkutatás Horvátországban

– *Hazslinszky Tamás*: Az MKBT horvátországi tanulmányútja

– *Dr. Leél-Őssy Szabolcs*: Az MKBT a Szász-Svájcban és a türingiai barlangokban

Szünet

– *Szabó Lénárd*: Barlangi balesetek

– *Kiss Attila–Takácsné Bolner Katalin*: A 2007. évi, ötödik Njegusi-expedíció eredményei

– *Sári Attila*: Vruljak-barlang

11⁰⁰ Vetítések

– *Dr. Hevesi Attila*: Valamit néhány horvátországi és hercegovinai karsztról a felszín felől (20 perc)

– *Sári Attila*: Vruljak-barlang (7 perc)

– *Egri Csaba*: Kutatótábor a svédországi Vadvetjekka Nemzeti Parkban (20 perc)

– *Sári Attila*: Bent (10 perc)

13⁰⁰ Ebédszünet

Posztterek:

– *Dr. Lénárt László*: Jósvalói régi képeslapok

- *Kraus Sándor*: Barlangföldtani képeskönyv(ek)
- *Ézsiás György*: Naszályi-víznyelőbarlang 1:200 méretarányú térképe
- *Perényi Katalin–Zih József*: V5

Szombaton és vasárnap a Speleo sportbolt (Kocsis András) árusítja termékeit.

KADIĆ–KESSLER EMLÉKNAP

2007-ben volt dr. Kadić Ottokár halálának 50. és dr. Kessler Hubert születésének 100. évfordulója. Társulatunk és annak elődje, valamint a magyar barlangkutatás e két kiemelkedő alakjára emlékezünk **2007. november 24-én**, szombaton az alábbi programmal:

- 9³⁰ Kadić Ottokár és Kessler Hubert sírjának megkoszorúzása a Farkasréti temetőben (találkozás a temető főbejáratánál a fenti időben)
- 11⁰⁰ Emlékülés a Szemlő-hegyi-barlang (II. Pustaszeri út 35.) vetítőtermében
 - 50 éve halt meg Kadić Ottokár, a szervezett magyar barlangkutatás megalapítója (*Dr. Kordos László*)
 - Megemlékezés dr. Kessler Hubertől (*Székely Kinga*)

Szünet

Vetítések

- Képek Kessler Hubert életéből (Szabylár Péter összeállítása)
- Város a vár alatt (Vár-barlang)
- Kessler Hubert vezette albániai vízkutató expedíció (Dr. Rádai Ödön filmje)

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

TÁMOGATÓINK

Gádoros Miklós 2400 Ft, Laufer Csaba 7100 Ft, Szenthe István 1000 Ft.

Támogatóink nagylelkű adományait szívből köszönjük.

A TÁRSULAT VEZETŐ SZERVEINEK ÜLÉSEI

Elnökségi ülés: 2007. szeptember 18.

- Elfogadta a Barlangkutatók Szakmai Találkozójának szervezésével kapcsolatos tájékoztatást.
- Megvitatta Szabó Lénárd javaslatát a Speleo Sapiens címmel megjelenő új barlangász újságról. A hiánypótló kiadvány megjelentetésére vonatkozó ötletet jónak találta, de leszögezte, hogy az nem helyettesítheti az MKBT Tájékoztatót. Tekintettel arra, hogy a kiadvány előállítására a Társulatnak nincs anyagi fedezete, az Elnökség csak azt vállalta, hogy a két első próbaszámot az MKBT Tájékoztatóval együtt kiküldi a tag-

ságnak, s felméri, hányan fizetnének elő rá. Társulati szétküldés előtt Leél-Őssy Szabolcs látni kívánja a kiadvány tartalmát.

– Jóváhagyta a Barlangkutatók Szakmai Találkozásán egyszeri alkalommal kiadásra kerülő Kessler-érem külalakját. A kitüntetettek névsoráról később dönt.

– Foglalkozott az alakuló elnökségi ülésen felvetett fotókiállítás kérdésével. Jóváhagyta a kiállításához 25 darab fotókeret beruházását. A kiállításra érkező anyagokat háromfős bizottság fogja zsűrizni, melynek tagjai Hazslinszky Tamás, Hegedűs András és Kiss Attila. (A kiállítással kapcsolatos felhívás alább olvasható.)

– Foglalkozott a Társulathoz kialakításra kerülő felszerelés bázis kérdésével is. A bővítés módja és feltételei a következő Tájékoztatóban olvasható.

– Elfogadta a Társulat előtt álló jubileumi rendezvények előkészítésével és megszervezésével megbízott Hazslinszky Tamás előterjesztését. Ennek értelmében a jövő évi, a Társulat fennállásának 50 éves évfordulóját ünneplő jubileumi rendezvény az idei szakmai napokhoz hasonlóan kerülne lebonyolításra. Helyszíne a tervek szerint Budapest lenne, s a rendezvényhez kiállítás, kiadvány megjelentetése is kapcsolódna. Az ünnepélyes alkalomra meghívást kapnak a Társulattal szorosabb kapcsolatban álló nemzetközi szervezetek képviselői, valamint még élő külföldi tiszteletbeli tagok. A 2010-ben, a szervezett magyar barlangkutatás 100 éves évfordulóján megrendezésre kerülő nagyszabású rendezvény ezzel szemben teljes nemzetközi részvételű és meghirdetésű lesz, tervezett időpontja 2010 tavasza. A rendezvény első meghirdetésére 2008 őszén kerül sor. Az előterjesztést az Elnökség köszönettel vette, s az előkészítő munka folytatására kérte fel az előterjesztőt.

– Foglalkozott a jövő évi Barlangnap megrendezésével. Tekintettel arra, hogy az előzetesen a rendezvény megszervezésére jelentkező Mecseki és Szegedi Csoportok a rendezéstől visszaléptek, a Barlangnap helyszíne Balatonederics, felelős szervezője Polacsek Zsolt.

– A Társulathoz véleményezésre érkezett Barlanglátogatási Biztonsági Szabályzattal kapcsolatban többszöri előzetes megvitatás után úgy döntött, hogy az extrém sportokkal kapcsolatban kialakult jelenlegi átmeneti helyzetben nem tart indokoltnak egy túlzottan szigorú szabályozást, csak egy max. 1 oldalas, általánosságokat megfogalmazó szabályozást tart megfelelőnek.

– Döntött arról, hogy tovább folytatja a harcot a barlangászat extrém sportok közé történő besorolása ellen, s újabb levelet intéz az egészségügyi miniszterhez.

– Foglalkozott a Molnár János-barlang kutatása körül kialakult jogi problémákkal, s úgy döntött, kilép a nyilvánosság elé egy levéllel, melyben összefoglalja az eddig történeteket, s a szükséges lépéseket.

FELHÍVÁS

Hivatkozással a Társulat Elnökségének 2007. május 14-i alakuló ülésén elfogadott javaslata, a Társulat a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében időszakonként cserélődő fotókiállításához gyűjt anyagot.

A fotókiállításra jelentkezni lehet a Társulat e-mail címén (mkbt@t-online.hu), ill. postán beküldött vagy behozott CD-n 800 x 600 dpi méretre lekicsinyített felvételekkel. A megadott méretnél nagyobb képeket a Társulat nem bírálja el (az internetes rendszer nem is tud ennél nagyobbat fogadni).

A beérkezett felvételeket elbírálás után 20 x 30-as méretben kívánjuk kiállítani, ezzel is lehetőséget nyújtva a minél szélesebb körű megismertetésre. A Társulat a kiál-

lítéshez biztosítja a fényképkereteket, de a kiválasztott felvételeket a jelentkezőknek kell a fent megadott méretben rendelkezésre bocsátani a kiállítás időtartamára. A képeket a szerzők a kiállítást követően visszakapják, de a legjobb felvételeket a Társulat a soron következő szakmai találkozóig visszatartja, és abból ott kíván bemutatót összeállítani. A képekből a szakmai találkozó résztvevői által szavazással kiválasztott legjobb három alkotást jutalomban részesítjük.

Kérjük a jelentkezőket, hogy a januári kiállításra szánt anyagukat 2007. december 17-ig a fent leírt módon a Társulatba küldjék meg.

Titkárság

A TÁJÉKOZTATÓ ELEKTRONIKUS KÜLDÉSE

2006. szeptemberében kísérleti jelleggel elindítottuk azt a szolgáltatást, hogy költségkímélési célból a kéthavonta megjelenő MKBT Tájékoztatót azon tagtársak, akik ezt igénylik, a hagyományos postai mód helyett, e-mailban, elektronikus úton kapják meg. Eddig 65 tagtársunk vette igénybe a szolgáltatást. Újabb igénybevételi szándékot a tajekoztato@barlangkutato.hu címre küldött elektronikus levélben kérjük elküldeni, amely levél tartalmazza a tag nevét (az MKBT tagnyilvántartással azonosan), lafcímét v. egyéb olyan adatot, amely az MKBT tagnyilvántartásban szerepel és a pontos azonosítást lehetővé teszi, valamint az e-mail címet. Mivel az elektronikusan küldött változat pontos megfelelője a nyomdai úton elkészültnek (azaz, ha valaki ezt kinyomtatja, azonosan fog kinézni a hagyományos módon készült Tájékoztatóval), ezért ez általában nem kis méretű Pdf fájl. Olyan e-mail postafiók megadását kérjük, amely alkalmas adott esetben akár 8–10 Mbyte fogadására.

Titkárság

AZ MKBT TANULMÁNYÚTJA A IV. EURÓPAI SZPELEOLÓGIAI KONGRESSZUSHOZ (VERCORS 2008) KAPCSOLÓDÓAN

Tervezett időpont és program:

2008. augusztus 9–31.

1. hét: Utazás/dél-francia barlangok (Marzal, Orgnac, Clamouse, Demoiselles, Armand, Cocalier), Ardeche-szurdok, sziklakapuk stb.
2. hét: DNY-francia barlangok (Limousis, Bétharram, Cognac, Grand Roc, Foissac, Lascaux stb.) és felszíni látványosságok
3. hét: Résztétel a kongresszuson (kongresszusi programok barlanglátogatásokkal: idegenforgalmi: La Balme, La Draye Blanche, Choranche, Sassenage, Luire, Thais; a technikus barlanglátogatásokról később lesz információ). Hazautazás.

Előzetes árkalkuláció:

Az autóbusz várható költsége 20 személyes megtelt busz esetén 58 000 Ft/fő. Minden egyes üres hellyel a fejenkénti költség 4000 Ft-tal emelkedik. Nagyobb busz igénybevétele csak 40 fő fölötti jelentkezés esetén gazdaságos.

Ehhez jönnek a szállásdíjak és a belépődíjak:

A kongresszusi kemping ára két személyes sátorra 13 euro (tehát fejenként 6,50 euro, 7 éjszakát számolva 46 euro).

A többi kemping esetén átlag 10 euro/fővel kell számolni (14 nap esetén 140 euro). A szállás tehát összesen 180–200 euro.

A belépődíjak teljes áron átlagosan 8, csoportkedvezményrel (25 fő fölött) 6 euro, melyekből reményeink és eddigi tapasztalataink szerint további kedvezményeket fogunk kapni. Ha a tervezett barlangokat mind meg tudjuk nézni (kerekén 20 barlang), akkor 160 ill 120 euro, de reméljük ez az összeg tovább csökkenthető lesz.

A kongresszus részvételi díja március 31-ig történő átutalással a volt szocialista országokból érkezőknek 30 euro, amely a következőket tartalmazza: részvétel a kongresszus valamennyi rendezvényén (előadások 17 szekcióban, bemutatók, vetítések), személyre szóló kítűző, nyitófogadás, záróbankett, részletes program és az előadásokat tartalmazó CD.

A részvételi díj a helyszínen történő fizetés esetén 40 euro.

Kérjük az érdeklődőket, hogy részvételi szándékukat december 10-ig közöljék a Titkársággal, hogy a kongresszusi jelentkezést és majd a részvételi díjak utalását időben tudjuk bonyolítani.

Titkárság

BESZÁMOLÓK, RÖVID CIKKEK

MKBT TANULMÁNYÚT NÉMETORSZÁGBAN

2007. augusztus 17–26.

Társulatunk idei, második külföldi tanulmányútja a drezdai barlangkutatók segítségével a Szász-Svájcba, az elbai homokkőekhez, a Harz-hegység gipszkarsztjába, illetve a türingiai cseppkőbarlangokhoz vezetett. A 19 résztvevő egy 15 személyes mikrobusszal, valamint elnökünk saját gépkocsijával vágott neki az utazásnak.

Első napunk kellemetlen esős időben a csehországi Jetřychovice rendkívül barátságosan személyzetű kempingjébe vezetett, ahol az előzetesen lefoglalt szállásunk ellenére nem akartak velünk szóba állni. Itt ugyanis szemünkre vetették, hogy Csehországba látogatván csehül kellene megértetnünk magunkat. Végül sikerült túljutnunk a problémán, s megkaphattuk az előzetesen lefoglalt szobáinkat. Szerencsére a természeti látványosságok kárpótolták társaságunkat, mert már a szálláshoz vezető úton rendkívül érdekes sziklaformákat láthattunk, s ez másnap csak fokozódott. Ekkor kerestük fel ugyanis a Pravčická braná-t (Präbischtor), a Cseh-Svájc egyik leglátványosabb képződményét, egy hatalmas sziklakaput. A képződmény környékén tett sétánk során már feltártuk előttünk a homokkőtornyok igen látványos világa, mely azután a Szász-Svájcban ért a tetőfokra. A sziklakaputól visszafelé még rövid kiterőt tettünk egy régészeti szempontból jelentős sziklaereszhez, majd a határon átkelve a már német oldalon lévő Ostrauer Mühle kempingbe igyekeztünk, mert itt volt megbeszélve a találkozó német barátainkkal, akik túránk alatt végig velünk maradtak és szervezték a jobbnál jobb programokat.

A találkozást követően már délután felszíni kirándulásra mentünk, melynek keretében először a Kleinsteinhöhle-t kerestük fel, ahol bőséges magyarázatot kaptunk a hegység geológiájából, majd utána megnéztük a Lichtenhaini-vízesést, s zárásként a Kuhstall sziklakaput látogattuk meg, melynek külön érdekessége, hogy az első kiadott barlangos képeslap is ezt a képződményt ábrázolja. Innen remek kilátás nyílt gyakorla-

latilag a teljes Szász-Svájcra, s szemügyre vehettük következő napi programjaink színeit is.

Aznap estére nem maradt más, mint elfoglalni a rendkívül színvonalas turista-szállást. Mivel a férőhelyek száma nem tette lehetővé, hogy csoportunk minden tagja házban aludjon, a sátrazás ténye kisebb konfliktust váltott ki, melyen csak nehezen sikerült úrrá lenni.

Az utazás harmadik napján társaságunkat kétfelé választották, a sportosabbak a Biela-völgybe mentek a németek által kötéltechnikásnak jelzett Tiefenhöhle-be, míg a csapat másik része a Neuweghöhle-t kereste fel, amely leginkább a Pulai-bazalt-barlanghoz hasonlítható, csak valamivel hosszabb. Délután ismét egyesült a két csapatrészt, és együtt jártuk be a Szász-Svájc leglátványosabb és már a 19. században kiépített és leglátogatottabb részét, a Bastei-t.

A barlangtúra után a társaság mindkét fele felszíni túrát tett, majd hazaérve kicsejeltük az élményeket, este pedig jó hangulatú közös pálinkázás és sörözés zárta a napot.

Negyedik napunkat a korábban a Kuhstall kilátójából már szemügyre vett Affenstein sziklatornyai között tettük meg. Német barátaink mindjárt a látványos, de könnyű Zwillingsteig-en át vezették fel csoportunkat arra a szintre, ahonnan egy igen szép panoráma úton értünk el az Idagrotte-hoz. Sajnos az idő elég páráos volt, ezért a távoli, tanúhegyként magasodó homokkőtoronyok már elvesztek a messzeségben, de így is mindenkit lenyűgözött a látvány. Innen még rövid kitérőt tettünk egy újabb kilátóponthoz, ahonnan viszont a cseh részekre lehetett rálátni. Lefelé egy újabb látványos szurdokon jutottunk vissza a völgyben hagyott járművekhez.

Ida-barlang előtere

Az esti beszélgetés és italozás még az előző napinál is hangulatosabb volt, így a másnapi indulás nem sikerült a tervek szerint. Igaz, hogy a csomagolást még az eső is megzavarta, ezért jelentős késéssel indultunk a Harz hegység felé. Drezdában egy rövid városnézés keretében izellőt kaptunk a legfontosabb nevezetességekből, majd az egész társaság a drezdai barlangkutató csoport vezetőjének, Hartmut Simmertnek és kedves feleségének ebéd vendéglátását élvezhette. Míg társaságunk nyugodtan falatozott, vendéglátóink egyre kétségbeesettebb arcot vágtak, majd végül közölték a lesújtó hírt: a Harz hegységben már három napja szakad az eső, de keresnek számunkra valamilyen fedett szállást.

Útközben valóban iszonyatosan zuhogott, de mire a Barbarossahöhle parkolójába értünk, már kedvezőbbre fordult az idő. A barlang fantasztikus lebernyegszerű gipszképződményei mindenkire igen nagy hatással voltak.

Innen a drezdai csoport egyik tagjának házához mentünk, ahol a talajviszonyok mégis megengedték, hogy a gyümölcsösben állítsunk sátrat. A helyszínen volt WC és biztosítottak számunkra tisztálkodási lehetőséget is, továbbá közösségi helyszíneként egy hatalmas sőrsátrat padokkal és asztalokkal, s természetesen egy hordó sörrel,

A Barbarossa-barlang gipszrongyai

kívül látványos, azonban helyenként borotvaéles képződmények között kúsztunk előre. A barlang két ága közül az impozánsabb méretűt már csak néhányan jártuk végig, mindenesetre agyagból jutott bőven mindenkinek. A barlangtúra után a közelben lakó Paul Meyert kerestük fel, aki olyan gyűjteménnyel rendelkezik, ami szinte leírhatatlan: ásványoktól porcelánig, varrógéptől NDK-s párttagsági igazolványig mindent láttunk nála.

Aznapi második programunkban a Heimkehle idegenforgalmi gipszbarlang szerepelt, ahol régi kedves barátunk, Reinhard Völker és felesége, Christel kalauzolt. A szakmai vezetés mellett remek forralt borral is megkínálták a társaságot. Visszaérve a szálláshelyre, már a csapat másik felét is otthon találtuk, akik a bányatúra után némileg elaggott állapotban igyekeztek számunkra átadni aznapi élményeiket.

A következő napon a két csoport cserélt. A Segen-Gottes-Schlotte-hez reggel 8-ra már a helyszínen kellett lennünk, ezért igencsak korán indultunk. A barlangot a 18. században, rézbányászat közben találták, s csak igen kivételes esetekben biztosítják barlangászok számára a megtekintést, nem kevés (50 Euro) belépődíj befizetése ellenében. A 150 m méteres mélységbe lifttel engedtek le, ahol mindenki megkapta a csizmával egybeépített, vízhatlan, mellig érő nadrágot, majd bányavasúttal még 2 km-t tettünk meg, ahonnan gyalog mentünk tovább. Az út első része kellemetlen emelkedő volt, ahol csak cipeltük a néha több számmal nagyobb csizmás nadrágot, majd elérkezett a beöltözés ideje, mert helyenként deréig érő vízzel kitöltött táróban

amely ezután folyamatosan rendelkezésünkre állt.

Másnap újból két csoportban túráztunk. Az egyik társaság a Schusterhöhle-t és utána a Heimkehle-t kereste fel, míg a másik csoport a kb. egyórás autóútra lévő Wettelrode egykori rézbányájában található Segen Gottes Schlotte nevű kristálybarlangban tett túrát.

A Schusterhöhle bejárati aknájában kötélhágcsón ereszkedtünk le egy újkori fosszilis leletekkel gazdagon kitöltött terembe, ahonnan viszont rend-

Hermannshöhle

gyalogoltunk kb. 1 órán át, míg elértük egy oldalágban a barlanghoz felvezető létrát. A meglehetősen fárasztó megközelítés után azonban egy olyan csodavilág tárult elénk, amely egyszerűen leírhatatlan. A barlang falait lenyűgöző méretű, változatos formájú és színű gipszkristályok tömege borította. Még a legextrább látványosságokhoz szokottak is csak ámultak az ún. máriaüveg képződmények láttán. Egy órát tölthettünk a három tereméből álló barlangban, majd indulni kellett, hiszen a túra így is 8 órát vett igénybe.

Visszaérve, miután leadtuk a nehéz ruhákat, kellemes meglepetésben volt részünk. A bánya finom uzsonnával és kávéval várta csoportunkat.

Sajnos, mire a felszínre értünk, az eső is eleredt, így a betervezett fürdőzésből már nem lett semmi. Éppen akkor érkeztünk vissza a táborba, amikor a másik csapat a Heimkehle meglátogatására indult.

A Harz hegységben töltött utolsó napunkon ismét korán kellett kelniünk, mert a hegység északi oldalán fekvő Rübelandba igyekeztünk, ahol a Hermannshöhle, a Baumannshöhle és Kameruner Höhle várt ránk. Újból kettéváltunk, s a Hermannshöhle nem kiépített részei, illetve a Kameruner Höhle (Kameruni-barlang) felé vettük az irányt, délután pedig cseréltünk volna. (Ez utóbbi barlang nevét onnan kapta, hogy a településrészt, ahol a barlang nyílik, bányászok lakták, akiknek az arca sihtábol hazajövet fekete volt, mint a kameruni négereké, s a környék lakói nevezték el a településrészt Kamerunnak.) A barlang hosszan tartó szűk szakaszainak keserveit ellensúlyozták szép képződményei. A Hermannshöhle patakos járatában azonban olyan mértékű agyagdagasztásban volt részünk, hogy a csapatnak ez a része délután már nem kívánt sehová sem menni, míg a Kamerunos társaság egyik fele hajlandó volt megismerkedni a hígagyaggal. A felszínen maradók még tettek egy túrát a Hermannshöhle idegenforgalmi szakaszán, majd elsétáltunk a Baumannshöhle fogadóépületéhez, de a barlangba már nem volt idő bemenni, indulni kellett haza, a búcsúestére. Hazafelé még egy órás sétát tettünk a gyönyörű ún. fachwerk-házakból álló Stolberg városkában.

Mire a táborhelyre értünk, már javában készültek a grillhúsok, kolbászok, csapolták a fiúk a sört, s hatalmas lakomát csaptak a számunkra. Késő estig dorbézoltunk, de sajnos másnap indulni kellett.

A reggeli fájdalmas búcsú után késő délutánra értünk Passau-ba, ahol rövid városnézés után egy éjszakát töltöttünk egy nagyon kellemes kempingben, majd másnap kora délután értünk Budapestre.

A német barátaink által szervezett rendkívül tartalmas programokat és a szívélyes vendéglátást sokáig nem fogjuk elfelejteni.

Fleck Nóra

BESZÁMOLÓ

A NEMZETKÖZI GRÁNITBARLANG KONFERENCIÁRÓL

Az UIS Pszeudokarszt Bizottsága, az A Coruñai Egyetem Geológiai Intézete és a vigoji „Maúxo” Barlangkutató Klub szervezésében került megrendezésre az első gránit-barlangokkal foglalkozó nemzetközi konferencia a spanyolországi Galiciában 2007. szeptember 17–22. között. Az összejövetelen Európa és Amerika két részének 13 országából (Belgium, Brazília, Németország, Spanyolország, Finnország, Görögország, Magyarország, Hollandia, Argentina, Svédország, Szlovákia, USA, Venezuela) 30 regisztrált résztvevő, valamint alkalmanként több helyi érdeklődő vett részt. Az előadá-

soknak az A Coruñai Egyetem adott otthont, míg a négy egész napos kirándulás Galícia és Észak-Portugália barlangokban bővelkedő különböző gránitvidékeire vezetett.

A két előadói napon négy szekcióülé- sen 24 előadás hangzott el (néhány előre bejelentett előadás a szerzők távolléte miatt elmaradt). Volt öt plenáris előadás felkért előadótól, úgymint *N. A. Mörner*: A svéd gránitgörgeteg-barlangok és a nagy paleoföldrengések; *J. S. Soccoro*: Kanári vulkanikus barlangjainak típusai, keletkezésük és leírásuk; *F. Urbani*: Dél-Venezuela kvarcitbarlangjai; *A. Peña*: Galícia ősi gránitvéseteinek elhelyezke- dése és jelentése. A gránitbarlangok szekcióban további 13 előadást hallot- tunk a gránitbarlangok típusairól, geneti- kájáról, morfológiájáról, a különböző terü- letek gránitbarlangjáról, továbbá 2–2 előadást a barlangi képződmények, a nem grá- nitbarlangok, valamint az ember és a barlang szekciókban. A három magyar résztvevő a következő előadásokkal gazdagította a konferencia választékát: *Eszterhás István*: Felszíni denudációs formák és gyapjúzsákbarlangok a Velencei-hegység gránitjában; *Gadányi Péter*: Az összetett bazaltláva-folyások és piroklasztitlerakódások néhány abráziós barlangjának fejlődése az izlandi tengerparton; *Szentes György*: Gránit- formációk és gránitbarlangok Észak-Nigériában.

Az egyik előkiránduláson mintegy 10 km-es gyalogtúrán, több mint 600 m szint- különbséget oda-vissza megtéve megtekintettük az O Pindo-hegység hatalmas töm- bökből álló gránitformáit, görgetegbarlangjait és a Xallas-folyó gránithátakon az óceán- ba zúduló vízesését. A másik előkiránduláson a Vigo város melletti 906 m hosszú O Folón-barlangrendszert néztük meg, majd visszaútban La Coruña felé meglátogattuk a világhírű Szent Jakab katedrális Santiago de Compostelában és a város melletti Pico Sacra gránitcsúcsán levő mesterséges üregrendszert. A konferencia főkirándulása előbb a Gondomar városka melletti Serra do Galiñeiro-hegyre vezetett, ahol megnéztük az ősi sziklarajzokat és őrlőköves malomteknőket, majd a Casa do Demo (Ördög háza)- barlangot, aztán Baiona-tól délre végigjártunk két gránitban alakult, ásványkiválásoktól a szivárvány minden színében pompázó abráziós barlangot, Furna das Figosas-t és a Furna da Laghoa-t, végül még Pontavedra közelében egy tafonibarlangot. A kon- ferencia utókirándulásán Észak-Portugáliába, Boivão falu melletti Boulhosa-hegy tető- régióján levő Castelo da Furna (Barlangvár)-ba mentünk. Itt hatalmas gránittömbök kö- zött szabadteri ünnepségek rendezésére gránitbútorokkal berendezett park van, ahol 13 bar- lang is található. Ezek közül talán a legnevezetesebb az A Mosqueira, ahol a különleges agancsformájú opálhelikítetek vannak.

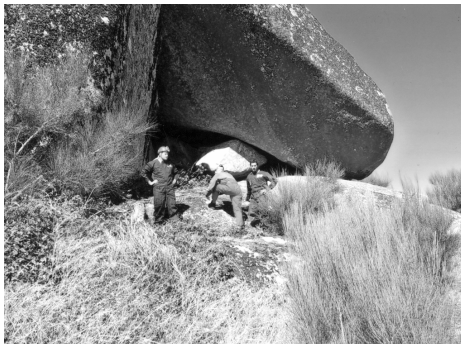
A résztvevők két egyetemi kollégiumban voltak elszállásolva. Innen autóbusszal, vagy a helyi kollégák autóiban utazva jutott el a társaság az előadások és egyéb programok színhelyére. A reggeli és a vacsora többnyire a diákszállóban volt, az előadási napokon az egyetemi menzán lehetett ebédelni. Két kirándulás alkalmával a magunkkal vitt hideg ételmezt fogyasztottuk, kétszer pedig a helyiek meghívásának tettünk eleget. A két vendéglátónkat mindenképp illik megemlíteni az igen szíves kíná-

A konferencia résztvevői

latú és fantasztikusan gazdagon terített asztaloraikért, az egyik a Baiona Város Polgármesteri Hivatala, a másik pedig Baivão portugál falu lakossága.

A szakmailag és szervezésében is igen jól sikerült konferencia bizonyára minden résztvevőnek maradandó élményeket nyújtott, és sokáig jó emlékképdaként fogják emlegetni. Külön köszönet illeti a két helyi szervezőt, Juan Ramón Vidal Romani-t és Marcos Vaqueiro Rodriguez-t, valamint a tudományos és társasági élet „motorját”, a svéd Nils Axel Mörner-t. A tanulságos és gazdag programot, a kellemes és derűs együttlétet igazolja, hogy a legtöbb résztvevő úgy búcsúzott, hogy 2008-ban Goriziában találkozunk.

A boivãoi La Mosqueira-barlang bejárata

Eszterhás István

10° Nemzetközi Pseudokarszt Szimpózium Gorizia, 20 08

Előzetes jelentkezés: 2007. december 1.

Végső határidő: 2008. április 15.

Részletek a <http://www.fsigorizia.org/> honlapon.

A szervezők az alábbi címen érhetők el:

10° International Symposium on Pseudokarst

Centro Ricerche Carsiche “C. Seppenhofer”

Via Ascoli, 7 - 34170 GORIZIA - ITALY

Tel./Fax: ++39 0481 82012

e-mail: seppenhofer@libero.it

30 ÉVES A BÜKKI NEMZETI PARK

A Bükki Nemzeti Park létrehozásának 30 éves évfordulóját 2007. szeptember 28-án ünnepelte meg Felsőtárkányban, a tó mellett lévő Nyugati Kapu Oktató-és Látogató Központban.

A nagy létszámú, rangos vendégsereg – az esős időre való tekintettel – egy hatalmas sátorban hallgatta meg először Duska József igazgató nemzeti parki beszámolóját, majd ezt követően Haraszthy László szakállamtitkár előadását a magyar természetvédelem helyzetéről, fejlődéséről, a Bükki Nemzeti Park szerepéről. (Mind az erősen élővilág-centrikus beszámolóban, mind a szakelőadásban elhangzott a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat neve, de a bükki barlangkutatósról, eredményeiről, a bükki barlangkutatókról azért szívesen hallgattunk volna egy-két megjegyzést.)

Az ünnepség egyik igen jelentős, a múltból a jövő felé mutató gondolata az volt, hogy a Bükkért sokat dolgozók munkásságát egy nagy „könyvben” folyamatosan össze fogják gyűjteni, s minden ünnepélyes alkalommal ezen személyek emlékére megszólal a most felszerelt és felszentelt emlékharang. (A nevek összegyűjtésére és elfogadtatá-

sára egy kuratóriumot hoztak létre, melyben dr. Hevesi Attila, dr. Lénárt László és dr. Ringer Árpád is helyet kaptak.)

Az állófogadás után került sor a Bükki Nemzeti Park Tanács ünnepi ülésére, Haraszthy László szakállamtitkár és a Bükki Településszövetség tagjainak részvételével. Itt került sor a Bükki Nemzeti Park Igazgatósága új kiadványának, a „Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet – Nógrád és Gömör határán” c. monográfiájának a bemutatására. (A 382 oldalas, igen színvonalas kiállítású könyvben 12 oldalt kapott a barlangokat bemutató fejezet Gaál Lajos–Eszterhás István–Horváth Gergely tollából, valamint az állatvilág ismertetésénél 6 színes denevérfotó is látható.)

dr. Lénárt László

HÍREK, HIRDETMÉNYEK

ÚJ REKORDOK !

Krubera-Voronja-barlang

2190 m

A nyugat-kaukázusi Krubera-Voronja-barlangban augusztus 5-től szeptember közepéig nagyszabású expedíciót szerveztek 56 fő ukrán, orosz, moldáviai, fehér-orosz angol és iráni résztvevővel. Az eddigi végpontot jelentő szifonban (2145 m) augusztus 26-án – többszöri kísérlet után – 140 m hosszan 45 m mélyre sikerült merülni. Ezzel a barlang mélysége elérte a 2190 m-t, és már csak 66 m hiányzik a Fekete-tenger szint-jéhez.

A barlang egyik másik ágában (Non Kujbihevszkaja), ahol tavaly 1000 m mélységet értek el, újabb 250 m-rel jutottak lejjebb.

Schönberg-barlangrendszer

120,4 km

Ausztria eddigi leghosszabb barlangja, a 95 240 m hosszú Hirlatzhöhle a második helyre szorult, mégpedig jelentős mértékben. A felső-ausztriai (Hallstatt-Obertrauni Egyesület) barlangkutatók évek óta tartó munka eredményeként megtalálták az összeköttetést a Raucherkarhöhle és a Feuertal-barlangrendszer között. A Schönberg-barlangrendszernek nevezett járatrendszer hossza így 120 404 m, mélysége 1060 m, s ezzel Európa ötödik leghosszabb barlangja.

Érdemes megemlíteni, hogy ezen a területen (Salzkammergut) négy 50 km hosszúságot meghaladó barlang van.

Höhlenkundliche Mitteilungen 2007. 9. és 10. sz. nyomán

SPELEO

Speciális sportfelszerelések.

***„És minden,
ami egy barlangba kell.”***

Boltunkban KONG-termékek kaphatók!

Címünk: 1094 Budapest, Viola u. 42.

Tel: 06 1-216-1734

Mobil: 06 20-367-6964

E-mail: kocsisandras@speleo.hu

Novembertől megújult weblap: www.speleo.hu

és új termékek: túrabakancsok, hátzsákok, hálózások.

Nézzétek meg, érdemes!

<i>Nyitva tartás: Hétfő, kedd, szerda</i>	<i>10–18-ig</i>
<i>Csütörtök</i>	<i>10–19-ig</i>
<i>Péntek</i>	<i>10–17-ig</i>

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején (lapzártá: minden páros hónap 10-én)

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: 346-0494, tel./fax: 346-0495. E-mail: mkbt@t-online.hu

Szerkesztő: Fleck Nóra. Felelős kiadó: dr. Leél-Őssy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Floppyn, CD-n és e-mail-en érkező anyagokat World formátumban tudunk fogadni.